

**TÜRKONFED**

**TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI  
SÜLEYMAN SÖNMEZ  
100. YIL ZİRVESİ  
KONUŞMA METNİ**

**09 ARALIK 2023 CUMARTESİ**

**ANKARA**

# TÜRKONFED

**Sayın bakanım, TÜRKONFED 100. Yıl Başkanlar Zirvesi'nin değerli katılımcıları, iş ve sivil toplum dünyasının değerli temsilcileri, sivil toplum sevdalısı sevgili dostlarım,**

Şahsım ve TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Büyük bir ailenin tüm fertleriyle aynı çatı altında, yürek yüreğe buluşmuş olmanın mutluluğu ve heyecanı içindeyim. Hepiniz hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Buluşmaların en özelinde, 100. Yıl Başkanlar Zirvemizde birlikteyiz. Kürsüde büyük TÜRKONFED ailesini temsilen ben bulunsam da bugünün yıldızları sizlersiniz. Zira TÜRKONFED gibi geniş bir organizasyonun her bir ferdi, bugün birlikte kutlayacağımız bir başarının olmazsa olmaz birer parçası. Yürüdüğümüz yolu yol yapan attığımız ortak adımlar, ulaştığımız başarıyı ilmek ilmek dokuyan gayretli ellerinizdir.

## **Değerli dostlar,**

Kısa bir süre sonra veda edeceğimiz 2023 yılı, bu toprakların tarih defterindeki unutulmaz sayfalardan biri olarak yerini alacak. Bir kara parçasını ülke, bir halkı toplum, bir bireyi yurttaş yapan Cumhuriyet devriminin 100. yaşına hep birlikte ulaştık, coşkusunu hep birlikte yaşadık.

Yıl boyunca ulus olarak bu coşkuyu belki de pek hissedememiştik. Öyle ya yılın daha ikinci ayında tarihimizin en büyük deprem felaketini yaşamış, sadece birkaç ay sonra ülkemizin geleceğini belirleyecek seçimler için yoğun bir siyaset ikliminin içine girmiş, ekim ayına ulaştığımızda ise başta Ortadoğu olmak üzere dünyanın birçok yerinde yükselen savaş çanlarının gürültüsü altında kalmıştık.

Fakat 29 Ekim geldiğinde, çok şey değişti öyle değil mi? Ülkemizin dört bir yanından gelen görüntüler, kutlamalar ve coşku gözlerimi kapattığımda beni halen o gurur anlarına götürüyor. Yozgat'ın Zile ilçesindeki Çiftlik köyünde ilkokulda ezberledikleri Cumhuriyet şiirlerini okuyan kadınlar, Kastamonu'nda zeybek oynayan komandolarımız, İstanbul Boğazı'nda çelikle mavinin buluşmasına tanıklık ettiğimiz görkemli geçit töreni, Atamızın ebedi istirahatgahına akın akın gelen milyonlarca genç, çocuk, yaşlı yurttaşımız...

Bu görüntüler bize bir şeyler söylüyor öyle değil mi? Bana aslında hiç de düşündüğümüz kadar ayrılmış, kutuplaşmış olmadığını, Cumhuriyetin, 81 ilin tamamında hepimizin ortak değeri olduğunu, Cumhuriyetin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e ve silah arkadaşlarına duyulan minnetin ülkenin her yanında, aynı şekilde hissedildiğini söylüyor.

## **Değerli dostlar,**

Cumhuriyet'e siyaset sözlüğünün sayfalarından baktığımızda bir yönetim biçimi görürsünüz. Ancak Türkiye'ye baktığımızda bunun çok daha ötesinde, zamanın ruhunu yakalama iradesini ve onu şekillendirme devrimini, kuldan yurttaş yaratan bir iradeyi görürsünüz.

Bizlerin sahip çıktığı Cumhuriyet eğitimden sağlığa, gençlikten kadın haklarına muazzam bir atılımın; laik, çağdaş, demokratik devlet anlayışının; Türkiye’yi muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarma vizyonunun hem adı hem de eylemidir.

Cumhuriyet, biz sivil toplum sevdalılarının da varlık sebebidir. Zira Cumhuriyet, tüm kazanımlarının yanında Türkiye’ye modern toplum anlayışını, kamu kurum ve kuruluşlarını denetleyen sivil iradeyi, yüreği bu topraklar için çarpan her bir yurttaşın Türkiye’nin geleceği için inisiyatif alma imkânını da kazandırmıştır.

TÜRKONFED için bu mirasa, bu kazanımlara sahip çıkmak bir kurumsal varlık ve devamlılık meselesidir. TÜRKONFED’in topluma yansıttığı irade ise Türkiye’nin ikinci yüzyılında demokratikleşme ve her alanda fırsat eşitliğini temel alan bir Türkiye hayalini şekillendirmek, seslendirmek ve yaygınlaştırmak olmuştur.

Bir hayali gerçeğe dönüştüren o hayali paylaşan insanlar ve hayali hedefe götüren taşları döşeyen girişimlerdir. 2022 yılında Adana’ki Zirve’den başlattığımız ve 100. Yıl Buluşmaları adını verdiğimiz keyifli ve heyecan dolu bir yolculuğun gayesi de budur.

Adana’dan başlayan ve bugün Ankara’ya ulaştığımız yolda üye federasyonlarımızın organize ettiği buluşmaların yüzde 50’sini tamamlayarak gittiğimiz her ilde, kamu ve yerel yönetimler ile iş dünyası ve akademi temsilcileriyle bir araya gelip, gelecek vizyonumuzu paylaştık. Bir diğer deyişle, ülkemizin yarısına temas etmeyi başardık.

Biz sivil toplum sevdalılarının Cumhuriyet’e borcu, onu tek gün değil tüm yıl her anımızda yaşamaktır. Bu doğrultuda yıl boyunca Anadolu’da etkinlikler, toplantılar, kongreler ile eğitimden kadına, KOBİ’lerimizden gençlere ülkemizin ikinci yüzyıl kalkınmasına destek verecek ve değer yaratacak kapasite geliştirme programlarını, eğitimleri ve teknik destekleri yönlendirdik.

TÜRKONFED ve üye federasyonlarımız ile 30’un üstünde 100. Yıl Etkinlikleri gerçekleştirdik. Tüm bu faaliyetlere candan ve gönülden destek olan tüm TÜRKONFED’lilere siz değerli dostlarıma bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

## **Sevgili dostlarım,**

100. Yıl Zirvemizin ana teması “Bir Aydınlanma Devrimidir Cumhuriyet”. Aydınlanma en temel anlamıyla rotayı “akla” çevirmektir. 600 senelik muzaffer bir imparatorluğun çöküş döneminde, bu devrime duyulan ihtiyaç ekmeğe, suya duyulan ihtiyaç kadar hayatiydi.

Kurtuluş mücadelemiz yalnızca askeri bir mücadele değildi. Adeta bir kader gibi kabullenilmiş cehalete, yoksunluğa karşı bir direnişti. Ülkemizde 12 milyon yoksul ve çoğunluğu okuma-yazma bilmeyen vatandaşımız vardı. Topraklarımızın verimli bölümü yakılıp yıkılmıştı. Tarım teknolojisi birkaç bin yıllık

teknolojiden oluşmaktaydı ve yerli ziraat mühendisliği çok kısıtlı çabalardan ibaretti. Kurtuluş ruhu; işte bu geleneksel yapıyı modernleştirme iradesiyle eğitimi, altyapıyı ve ekonomiyi kapsayan büyük bir silkinmeydi.

Ekonomik kurtuluş açısından baktığımızda 1929 Dünya Ekonomik Buhranı, 1939-1945 İkinci Dünya savaşı resesyonu, 2. Petrol şoku ertesinde 1977-1980 ödemeler dengesi krizi, 2009-2010 Dünya Mali Krizi ve nihayet 2018-2021 “Orta Gelir Tuzağı” eşğine ulaşmış olmakla birlikte Türk girişimcisi ve iş dünyasının büyük motivasyonla üretme aşkına, büyümeyle destekleyen çabalarına da şahitlik ettik.

Bununla birlikte aydınlanma devrimi başı ve sonu olan bir süreç değildir. Sürekli yaşayan, kendi içinde devinim barındıran, zamanın ruhunu takip eden ve buna uyum sağlayan bir anlayıştır. Bu doğrultuda önümüzdeki yüzyılda vereceğimiz mücadele ilk yüzyılımızdakinden daha kolay değildir. Çünkü 3D adını verdiğimiz dijital, toplumsal ve yeşil dönüşümlerin hızı gerçekten de baş döndürüyor. Birçok mesleğin ortadan kaybolduğu ve yeni iş alanlarının doğduğu aynı zamanda dünyanın iklim krizi ve afetlerle yüzleştiği yeni yüzyılımızda sadece sanayinin ve ticaretin değil hayatın da yeniden şekillendiğine tanıklık ediyoruz.

Yüksek teknoloji kullanımı, yüksek katma değerli üretim ve markalı ihracat ile dış ticaret açığımızı azaltmak, son 100 yıldır dünya ekonomisinden aldığımız yüzde 1’lik payı artırmak, yüksek teknoloji ihracatında yüzde 3’lük barajı aşmak elimizdedir...

Küresel rekabetçilikte gerek sektörel gerekse de iş gücü kapasitemiz açısından istediğimiz sıçramayı yapabilmemiz için ikiz dönüşüm kaldıraçını daha etkili kullanmalıyız. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına miras olarak taşıdığımız “orta gelir tuzağı”na ne yazık ki artık “orta eğitim tuzağı” da eşlik ediyor. 81 ülke ve bölgede 15 yaşındaki gençlerin; okuma, matematik ve fen (bilim) seviyelerinin değerlendirildiği 2022 PISA araştırmasına göre ülkemiz matematikte 39, fende 34 ve okumada 36. sırada yer alarak OECD ortalamasının altında kalıyor.

Çocuklarımızın yanı sıra ülkemizde kadınların ve gençlerin hem ekonomiye hem de yaşama katılımlarında arzu ettiğimiz seviyede olmadığımızı görüyoruz. Dünyadaki bu iklimin, bu anlamda bizi ileriye götürmekten alıkoymasına izin vermemeliyiz. 2003-2015 yılları arasında sabit bir hatta devam eden beyin göçünde, 2015’ten sonra ciddi bir artış yaşadık. Beyin gücümüzü, beyin göçünde kaybetmemeliyiz.

Ülkemizin ikinci yüzyılın gerektirdiği teknoloji ve verimlilik temelli yüksek katma değerli üretimi gerçekleştirecek iyi eğitilmiş iş gücünde, geriye düşmemesi gerekiyor. Ve bunun için de ezberci değil özgürlükçü ve yenilikçi, teknolojiyle bütünleşik bir eğitim sistemi reformuna ihtiyacımız var.

Analitik düşünebilen, dünyaya-bilime ve bilgiye açık nesiller yetiştirmek; çocuklar ve gençlerin önüne yeni hedefler, yeni fırsatlar, yeni ufuklar ve yeni umutlar inşa etmeliyiz. Yaratıcı fikirlerin, girişimci ruh ve yenilikçiliğin ancak, eleştirel düşüncenin hayata geçtiği toplumlarda ortaya çıkacağına inanıyoruz.

## **Sevgili dostlar,**

Jeopolitik gelişmeler Türkiye’yi ilk asrında bölgesinin bir barış ve istikrar adası haline getiren “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” ilkesine dört elle sarılmamızı gerektiriyor. Hem yakın hem de uzak coğrafyamızda, şiddetini her geçen gün artırarak devam eden savaşlar ve savaş tehditleri Türkiye’nin ortak bir hayalde birleşerek, dönüşümleri aklın ve bilimin ışığında yakalamasının ülkemiz, bölgemiz ve dünya için, ne kadar kritik öneme sahip olduğunu gösteriyor.

Milliyetçilik adı altında yükselen otoriter eğilimler, demokrasinin ve düşünce özgürlüğünün tehdit altında olabileceği bir geleceği işaret ediyor. Tüm bu gelişmeler ışığında hedeflerimize ulaşacağımız yolu kısaltmaksa sanıldığı kadar zor değil.

- Bunun yolu; ülkemizde kurumlarımızın bağımsızlığı, şeffaflığı ve hesapverir bir yönetim anlayışını hakim kılmak;
- Hukukun üstünlüğü ilkesi üzerinde şüphe uyandıran tüm unsur ve uygulamaları, Cumhuriyetimizin yeni yüzyılıyla birlikte geride bırakmak;
- İfade ve düşünce özgürlüğünün Anayasal güvence altında tutulduğu, toplumun her kesiminin yargıya ve adalete güven duyduğu bir atmosferi yaratmaktır.

Ülkemizin içinden geçtiği zorlu dönemde devlet kurumlarımıza düşen, sorunları Anayasa ve yasalarımız çerçevesinde çözmektir. Sorunların nasıl çözüleceğiyle hepimizin uymak zorunda olduğu Anayasamızda açık hükme bağlanmıştır. Siyaseten güven ve istikrar, hukuken güven ve istikrar; toplumun refahı ve huzuru için yaşamsal derecede önemlidir.

## **Sevgili dostlar,**

Sivil toplum sevdalıları için geleceği konuşmak ve planlamak, en az geçmişle gururlanmak kadar ulvidir. Daha parlak bir gelecek yaratmak yalnızca kolektif bir hayalden ibaret değildir. İçinde bulunduğumuz anda gerçekleştirmemiz gereken kararlı bir eylemdir. Bu vizyona doğru atılan her adım yaşamları, toplulukları ve genel olarak dünyayı dönüştürme potansiyeli taşıyor. Bu çabalarımızla umudu ateşliyor, ilerlemeyi teşvik ediyor ve gelecek nesillere yol açıyoruz.

Daha parlak bir gelecek yaratmanın önemi yalnızca hayal ettiğimiz sonuçlarda değil bugün çıktığımız yolculukta, başkalarına da katılmaya ve umudun daha da parlak olduğu bir dünya inşa etmeye, ilham vermede yatıyor. Bu zirvede olduğu gibi yarınlarda da geleneksel istişare, ortak akıl ve paylaşım değerlerimizle geleceğimizi aramaya devam edeceğiz.

İkinci yüzyılımızı şekillendirecek değerli fikirlerini bizimle paylaşan TÜRKONFED Yüksek Danışma Kurulu Başkanımız Sevgili Ağabeyim Şükrü Ünlütürk'e, TÜSİAD Başkanımız, Değerli Dostum ve Yol Arkadaşım Orhan Turan'a teşekkür ediyorum. Yoğun programına rağmen bugün bizimle olan, 66. Hükümetimizin Milli Eğitim Bakanımız Sayın Ziya Selçuk'a şükranlarımı sunuyorum.

100. Yıl Buluşmaları'na emek veren, ev sahiplikleri ile TÜRKONFED'in Anadolu'daki esas gücünü temsil eden siz değerli federasyon başkanlarımıza ne kadar teşekkür etsem azdır. Hepinize gönülden şükran ve minnetlerimi sunuyorum. Bugün burada, TÜRKONFED'in Anadolu'nun her bölgesinden gelen üyeleri ile gerçekleştirdiği Başkanlar Zirvemize, emek veren herkese teşekkür ediyorum.

Sağlık ve sevgiyle kalın.